

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ САЙТА ОРГАНУ ВЛАДИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

У статті розглянуто актуальність проблем, пов'язаних з організаційно-правовими основами функціонування сайту органу влади в мережі Інтернет в Україні, досліджено принципи діяльності сайту державного органу влади. Автор акцентує увагу на необхідності розвитку системи електронного врядування в Україні, приводить аргументи необхідності такої структури. У дослідженні приділено увагу розвитку системи пунктів доступу громадян до Інтернету, у тому числі можливості електронного доступу до інформаційних ресурсів органів державної влади. Особливу увагу приділено розробці перспективних напрямів розвитку електронного врядування в Україні.

Ключові слова: сайт державного органу влади, електронне врядування, пункти доступу громадян, Інтернет, доступ до інформації, інформація.

І. Вступ

Інформаційні ресурси органів влади у мережі Інтернет є одним з найбільш ефективних способів взаємодії влади та суспільства. Розвиток інформаційних технологій, зростання популярності мережі Інтернет в Україні та у світі, стандартизовані можливості сервісів мережі Інтернет, наявність вітчизняних науково-технічних і фінансових ресурсів створили умови для початку процесу масового подання інформації про діяльність органів державної влади й органів місцевого самоврядування в мережі Інтернет.

Цей процес, будучи суто позитивним і своєчасним, відрізняє складний “технічно залежний” характер суспільних відносин, що складаються у зв'язку з використанням ресурсів і сервісів мережі Інтернет, і відсутність адекватної нормативно-правової бази, що регулює інформаційні суспільні відносини, які виникають у зв'язку із взаємодією органу влади та користувачів їх інформаційних ресурсів і систем. Названа нормативно-правова база системно пов'язана з чинним вітчизняним законодавством у сфері інформатизації, роботу над гармонізацією та актуалізацією якого розпочато відносно недавно, зокрема, у рамках Національної програми розвитку доступу до інформації в Україні.

Однак очевидно, що відсутність норм і недосконалість базового законодавства у сфері інформації не повинна перешкоджати ефективному розвитку системи ресурсів (сайтів) органів влади й управління в мережі Інтернет [8].

Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні визначені Законом України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні

на 2007–2015 роки” [1]. Одним із пріоритетів науково-технічного та інноваційного розвитку України, визначених цим законом, є необхідність збільшення фінансування Національної програми інформатизації з включенням до її складу всіх проектів інформатизації, які фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України.

З метою виконання вимог законодавства у сфері інформатизації, а також удосконалення механізмів формування та виконання програми урядом було розроблено ряд нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення ефективності інформаційної взаємодії органів державної влади. Це свідчить про об'єктивну потребу реформування системи управління на основі використання інформаційних технологій та електронного врядування [6].

На сьогодні поняття “електронне врядування” уже не є повністю новим і невідомим, як це було кілька років тому. Проте в нашій державі воно все ще залишається на рівні “поняття”, не маючи належного практичного застосування. Електронне врядування здатне змінити саму природу влади, зробити її більш прозорою та підконтрольною громадськості. Як наголошує М. Демкова, електронне врядування створює умови для нормального розвитку бізнесу, поліпшення інвестиційного клімату, зростання економіки, а також забезпечує реальну участь громадян у політичних процесах, зокрема в законотворчості.

З метою визначення рівня використання державою методів електронного врядування використовують певні критерії-етапи. Таких етапів дослідниця виділяє щонайменше чотири:

- інформування громадян про діяльність органів виконавчої влади і місцевого

- самоврядування через інформаційні технології;
- організація електронного документообігу в органах влади і місцевого самоврядування;
- забезпечення можливості звернення громадян до органів державної влади через інформаційні технології;
- надання адміністративних послуг через інформаційні технології [7].

Заслужують на увагу й заходи щодо впровадження системи електронного врядування в Грузії. У результаті реформ багато грузинських агентств, відомств і міністерств перейшли на електронне обслуговування громадян через Інтернет. Сучасне врядування в Грузії дає змогу:

- перевірити виписані на громадянина штрафи на сайті поліції;
- замовити закордонний паспорт на сайті громадянського реєстру он-лайн, так само отримати будь-яку довідку;
- поспілкуватися з відеоконсультантом на сайті міністерства фінансів і з'ясувати, які податки потрібно сплатити у тому чи іншому випадку, у тому числі прямо на сайті розрахувати вартість розмитнення авто;
- підготуватися до здачі тестів на водійські права;
- перевірити дійсність будь-якого завіреного нотаріусом документа у банку нотаріальних даних [9].

В Україні цьому процесу також надано імпульсу. Українська бібліотечна асоціація з 2009 р. впроваджує проект зі створення пунктів доступу громадян до інформації органів державної влади у бібліотеках України. Станом на 20 грудня 2012 р. пункти доступу громадян (далі – ПДГ) діють у 749 бібліотеках, створюючи мережу, яка охоплює всі регіони України [9].

Проте на сьогодні недостатнім є теоретичне обґрунтування й наукове осмислення цієї інновації, що зумовило необхідність постановки цієї проблеми як наукового завдання, яке вирішується в рамках цієї статті.

II. Постановка завдання

Мета статті полягає в розкритті існуючих правових проблем використання ресурсів і сервісів мережі Інтернет, мінімізації інформаційної невизначеності і соціальної незахищеності, що виникають при використанні сайту органу влади і являють собою комплекс обов'язкових вимог до процесів створення, використання та розвитку сайту органу влади й управління (далі – орган влади), звернених до органів влади в країні, осіб, які здійснюють розробку та розвиток сайтів органів влади, і до користувачів мережі Інтернет.

У рамках статті ми намагалися вирішити такі завдання:

- організаційно-методичні – з розкриття організаційних і правових рішень подання інформації й організації доступу до сайту органу влади;
- наукові – з дослідження і розробки принципів і норм регулювання мережі Інтернет та організації використання державних інформаційних ресурсів;
- навчально-просвітницькі – з інформування громадян і організації про актуальні правові проблеми розробки, використання та розвитку сайтів органів влади.

III. Результати

Розвиток інформаційного суспільства в Україні передбачає цілеспрямовану узгоджену діяльність всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Формування та реалізацію державної політики розбудови інформаційного суспільства як невід'ємну складову державної політики сталою розвинутою України.

Електронне врядування у складі державного управління розвитком інформаційного суспільства можна розглядати як нову модель державного управління, яка здатна надати відносинам влади, бізнесу і громадян характер взаємодії та взаємосприяння з метою розбудови сучасного демократичного суспільства. Це засіб, інструмент, сучасна управлінська технологія й водночас ідеологія здійснення управління справами суспільства, виконання зобов'язань і надання електронних державних послуг особі, громадянину, підприємству, організації чи установі різних форм власності. Електронне врядування можна розглядати як концепцію реформування публічного демократичного управління, оскільки за допомогою використання ІКТ здійснюється ефективне перетворення європейських публічних адміністрацій та поліпшення радикальним чином їхньої роботи зі своїми клієнтами – як з громадянами, підприємствами, так і з іншими публічними адміністраціями. Крім того, електронне врядування наразі є основним засобом для здійснення та досягнення вищої мети державної політики.

Електронне врядування побудоване з двох взаємопов'язаних підходів. По-перше, це бізнес-модель, адаптована до сучасних потреб та прийнята з боку підприємницького сектора, сутність якої полягає в отриманні конкурентних переваг завдяки реалізації таких заходів, як безперервний процес удосконалення, зосередження уваги на основних повноваженнях публічних адміністрацій та реорганізації їх внутрішніх адміністративних процесів. По-друге, це використання широкого спектра ІКТ. Електронне врядування – це також адаптація державного управління до умов інформаційного суспільства, сутність якого полягає у налагодженні

взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування між собою, з громадянами та бізнесом за допомогою сучасних ІКТ.

Враховуючи вищевикладене, у галузі державного управління багатьох країн світу виникла потреба в адмініструванні електронного врядування. Оскільки передумовою для ефективної розробки і впровадження електронного врядування є здатність управлінців самостійно і разом з іншими аналізувати державну політику та комплекси ситуацій, які очікують на своє залагодження і щодо яких необхідно приймати конкретні рішення, розробляти різноманітні варіанти рішень, обмірковувати їх переваги і недоліки, приймати й обґрунтовувати належні управлінські рішення. Україна проголосила вступ до Європейського Союзу одним із пріоритетних напрямів розвитку країни. Для будь-якої країни, яка входить до Європейського Союзу, висуваються вимоги стосовно адаптації до європейських стандартів, зокрема, вимоги у сфері електронного врядування, у тому числі, питання професійної підготовки фахівців у сфері електронного врядування та електронної демократії.

Сайт органу влади являє собою інформаційний ресурс, доступ до якого здійснюється з мережі Інтернет з використанням унікальної адреси ресурсу (доменного імені) за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, що базується на існуючих стандартах та протоколах обміну інформацією в мережі Інтернет.

Мається на увазі, що сайт органу влади є відкритим і загальнодоступним інформаційним ресурсом, використання якого здійснюється безоплатно (не рахуючи витрат користувача на доступ в мережу Інтернет), однак також сайт може містити інформацію з обмеженим доступом.

Сайт складається із сукупності електронних документів, програм для ЕОМ і баз даних, що забезпечують уявлення та доступ до інформації сайту, а також отримання інформації від користувачів, що відвідують сайт органу влади.

Сайт створюється і розвивається або безпосередньо органом влади, або шляхом залучення третіх осіб, що спеціалізуються на розробці програмного забезпечення, дизайн, хостингу ресурсів і сервісів мережі Інтернет. Залежно від умов створення та розвитку сайту права на програми для ЕОМ, бази даних та інші матеріали сайту, а також доменне ім'я можуть належати не тільки органам влади, але й названим особам. Видається, що останнє є небажаним, проте на сьогодні відображає реальність, що склалася.

Мається на увазі, що політика подання інформації на сайті органу влади формується

виключно останнім, і орган влади самостійно розміщує або доручає третім особам публікувати інформацію від імені органу влади в мережі Інтернет.

Не торкаючись змісту інформаційного ресурсу органу влади, розглянемо проблеми забезпечення його повноти та достовірності, тобто виключно питання форми й організації подання інформації та доступу до неї: зміст інформації сайту органу влади і порядок інформаційної взаємодії осіб з органом влади визначається повноваженнями та діяльністю останнього, а також іншими предметними актами.

У рамках дослідження нами вироблено рекомендації, які, звичайно, не претендують на абсолютну істину і мають розглядатися виключно як науковий аналіз проблематики інформаційних суспільних відносин у сфері взаємодії органу влади і користувачів у мережі Інтернет.

Система розглянутих нами правових проблем регулювання використання мережі Інтернет, розвитку інформаційних ресурсів і систем органів влади та породжуваний на їх основі комплекс організаційно-правових рішень за поданням сайту органу влади в мережі Інтернет не є вичерпними і до кінця відпрацьованими. Розуміючи, що будь-яке створення і розвиток інформаційного ресурсу та системи становить комплексний процес, у якому організаційно-правові проблеми та їх вирішення є лише одним із напрямів діяльності, слід враховувати, що авторитет органу влади, пов'язаний з якістю подання інформації та доступу до неї на власному сайті, буде тим вищим, чим глибше системне розуміння характеру названого процесу.

Тому під час роботи над створенням сайту в мережі Інтернет має бути побудована ієрархічна система завдань і їхніх рішень, у якій розглядаються різні питання від забезпечення інформаційної безпеки до художньої естетики сайту.

При поданні сайту в мережі Інтернет орган влади зобов'язаний дотримуватися законодавства України і донести до користувачів сайту інформацію про застосування норм вітчизняного законодавства до суспільних відносин, пов'язаних з використанням сайту органу влади. При цьому мають бути дотримані принцип рівності користувачів, коли всі користувачі сайту мають рівні права щодо його використання, за винятком випадків, визначених законодавством; принцип визначеності, оскільки інформація, що вводить в оману щодо належності сайту, відсутність інформації на сайті органу влади про порядок використання сайту і пов'язаної з ним діяльності органу влади або її ненаочне (малопомітне) розміщення, сприйма-

ються як неготовність і/або небажання органу влади забезпечити законні права й інтереси користувачів, внаслідок чого необхідно визначати і публікувати на сайті норми, що визначають регулювання інформаційних відносин органу влади та користувачів його сайту і ресурсів. Іншою важливою основою функціонування сайту є принцип реальності існування органу влади. Орган влади зобов'язаний максимально і наочно індивідуалізувати себе і надати на сайті повну інформацію про власне місцезнаходження, адреси (у тому числі й електронні) та способи звернення до нього громадян і організацій.

При цьому не допускається відсутність можливості звернення до органу влади засобами, прийнятими в мережі Інтернет. Орган влади зобов'язаний здійснювати або забезпечувати цілодобовий контроль за працездатністю власного сайту.

Ще один важливий принцип – баланс можливостей. Об'єктивна наявність широкіх технічних можливостей подання сайту органу влади в мережі Інтернет не повинна створювати умов для утистки і поразки в правах користувачів сайту, внаслідок чого подання інформації на сайті, організація на ньому різних послуг та сервісів має проводитися тільки в разі наявності в органу влади можливості контролювати дотримання прав і інтересів користувачів при використанні різноманітних технологій і сервісів.

Має бути також дотриманий принцип мінімізації технічної нерівності користувачів. Для доступу до сайту органу влади не повинні висуватися підвищені вимоги до апаратного і програмного забезпечення користувачів, оскільки будь-які додаткові технічні умови доступу породжують нерівність прав користувачів у сфері доступу до інформації органу влади. При цьому слід дотримуватись ще одного принципу – поваги практики інформаційного обміну в мережі Інтернет, адже орган влади у своїй діяльності зобов'язаний враховувати характер і практику обміну інформацією та доступу до ресурсів і сервісів у мережі Інтернет. Ігнорування сформованої практики в частині відсутності відповідей органу влади на звернення громадян та організацій, здійсненні за допомогою мережі Інтернет є неприйнятним.

Принцип демонстративного захисту інформаційних прав громадян передбачає, що орган влади зобов'язаний з урахуванням особливостей всіх підтримуваних його сайтом стандартів і протоколів обміну інформацією розкрити характер і всі способи одержання будь-якої інформації про користувачів сайту, вказати умови і порядок її подальшого використання.

Усі попередження про ці дії мають бути наочними і або не вимагати від користувачів

спеціальних знань стандартів і протоколів обміну інформацією в мережі Інтернет, або давати детальні науково-практичні відомості про них. Зокрема, необхідно звернути увагу на використання при організації та розвитку сайту статистичних систем третіх осіб.

Принцип розумної відповідальності за інформацію і дії третіх осіб встановлює, що на сайті органу влади має бути обмежене подання інформації, джерелом якої виступають треті особи. У разі, якщо на сайті органу влади передбачено розміщення інформації третіх осіб, орган влади має визначити межі своєї відповідальності за її повноту та достовірність. Особливо рекомендується утриматися від використання послуг рекламних мереж і контролювати функціонування форумів, Інтернет-приймальень, гостьових книг, чатів. При використанні на сайті матеріалів третіх осіб необхідно вказувати, кому належать права на відповідні об'єкти. Вкрай виважено необхідно підходити до створення каталогів або переліків посилань на ресурси, товари та послуги третіх осіб, аргументовано вказуючи, за яких підстав і критеріїв проводиться включення інформації про них до складу сайту органу влади.

Принцип забезпечення електронного документообігу пропонується реалізувати з метою індивідуалізації об'єктів електронного документообігу: необхідно розміщувати кожен електронний документ з власною унікальною адресою і публікувати інформацію про дату його розміщення й адресу. Доцільна організація довгострокового зберігання оновлюваної інформації сайту на паперових та електронних носіях інформації.

Орган влади розробляє і приймає комплекс актів, пов'язаних зі створенням, використанням та розвитком власного сайту в мережі Інтернет. У них мають бути вказані норми, що встановлюють порядок подання інформації на сайті, які регулюють відносини органу влади з користувачами, норми, що визначають взаємодію органу державної влади з третіми особами, що спеціалізуються на розробці програмного забезпечення, дизайні, хостингу ресурсів і сервісів мережі Інтернет, а також норми, що визначають пов'язані з використанням сайту посадові права та обов'язки службовців органу влади.

Політика подання інформації на сайті передбачає, що орган влади до представлення сайту в мережі Інтернет розробляє і приймає структуру сайту, порядок розміщення й актуалізації інформації на ньому. Обов'язковою є й публікація умов використання сайту. Для цього орган влади зобов'язаний наочно розмістити на сайті інформацію про умови його використання. Можливе подання на сайті декількох актів, що визна-

чають правила роботи користувачів із сайтом та його сервісами. Наприклад, можливе розміщення регламенту сайта (або правил використання), що визначає загальні умови його використання, документа „захист інформаційних прав громадян”, а також правил відповіді на звернення громадян та організацій.

У регламенті сайта, зокрема, доцільно подати інформацію про орган влади, його місцезнаходження, контактну інформацію, визначити умови і форму використання матеріалів сайта. Можливе подання автентичного перекладу регламенту на іноземні мови.

У перспективі для органів влади можлива розробка і реалізація системи стандартів з організації ресурсів і систем у мережі Інтернет, а також підтримка системи сертифікації, яка також може бути використана на добровільній основі в діяльності господарюючих суб'єктів.

З метою забезпечення доступу до джерел інформації мають бути створені пункти доступу громадян (далі – ПДГ). Це, наприклад, інформаційні центри у бібліотеках, де громадяни мають можливість отримувати необхідну інформацію про діяльність органів державної влади (з електронних джерел у т.ч.) та дізнаватись, яким чином можна долучитись до процесу законотворення та впливати на процес прийняття державних рішень.

Кожен користувач може ознайомитись зі змістом потрібного закону чи постанови, одержати інформацію щодо державних установ, політичних партій, громадських організацій, вирішувати життєво необхідні питання безпосередньо в бібліотеці. Це стало можливим завдяки новітнім інформаційним технологіям, вільному доступу до мережі Інтернет і, відповідно, до електронних ресурсів органів державної влади, а також завдяки діяльності мережі ПДГ.

ПДГ – це спеціально облаштоване комп'ютерне місце з підключенням до Інтернету, де користувачі можуть самостійно або за допомогою фахівця отримати інформацію органів влади будь-якого рівня. ПДГ оформлений спеціальним плакатом, а користувачам мають бути надані інструкції-поради щодо здійснення пошуку інформації, перелік рекомендованих інформаційних ресурсів, бібліографічні списки тощо.

Мережа таких пунктів доступу громадян до офіційної інформації почала створюватись з червня 2009 р. Внаслідок реалізації проекту Пункти доступу громадян до офіційної інформації станом на липень 2011 р. працюють у 293 бібліотеках України.

Для успішного та якнайшвидшого впровадження в управлінську діяльність ефективних інформаційно-комунікаційних інновацій необхідна державна політика, спрямована

на забезпечення формування умов виробництва, збереження, поширення і комплексного використання всіх видів державних інформаційних ресурсів, вільного доступу до них громадян та організацій усіх форм власності, на підвищення ефективності діяльності органів державної влади, управління та місцевого самоврядування. Державна політика має враховувати: інтереси фізичних і юридичних осіб, потреби територіальної громади, органів місцевого самоврядування та державної влади; можливості міжнародного співробітництва у сфері інформаційних технологій; реальні можливості вітчизняної інформаційної індустрії в умовах ринкової економіки; забезпечення сумісності, взаємодії та інтеграції інформаційних ресурсів на базі сучасних інформаційних технологій, міжнародних стандартів, уніфікованих систем класифікації та кодування інформації, незалежно від їхньої галузевої ознаки і форм власності; забезпечення комплексного захисту інформаційних ресурсів з використанням сучасних засобів і методів захисту інформації від несанкціонованого доступу, пошкодження, спотворення, руйнування та блокування.

Процес упровадження інформаційно-комунікаційних інновацій у публічне управління потребує наукових підходів для вироблення концептуальних положень, побудови механізмів з урахуванням міжнародного досвіду, зокрема Рекомендацій Ради Європи з питань е-врядування, а також прогнозування результатів і наслідків у процесі їх упровадження та експлуатації, що сприятиме ефективному використанню інформаційно-комунікаційних технологій у відносинах між органами публічної адміністрації, громадянами та бізнес-структурами, між самими органами влади, а також сприятиме демократизації публічної адміністрації та вдосконаленню надання адміністративних послуг.

У зв'язку з цим ми пропонуємо такі узагальнені рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правової бази використання елементів електронного врядування у практиці системи державної влади України:

1. Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та іншим органам державної влади України доцільно прийняти адміністративно-процедурний кодекс і закон про доступ до публічної інформації, передбачивши в них процедури надання/отримання інформації та послуг за посередництвом інформаційних технологій.

2. Необхідно також всебічно сприяти розвитку місцевого електронного самоврядування шляхом прийняття відповідних законодавчих актів і внесенням змін у чинні. Має бути розроблено національну систему

індикаторів розвитку інформаційного суспільства та комплексу методичних документів і практичних рекомендацій щодо моніторингу стану розвитку інформаційного суспільства на базі сформованої системи індикаторів.

3. Вкрай потрібно створити та ввести в експлуатацію державну інформаційну систему реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Для цього варто делегувати органам місцевого самоврядування функцію наповнення баз даних (реєстрів), залишивши за державними органами функцію контролю.

4. У рамках цього проекту необхідного забезпечити розвиток правового регулювання порядку і процедури збору, зберігання та надання відомостей, що містяться в державних інформаційних системах, обміну інформацією в електронній формі між державними органами, органами місцевого самоврядування, організаціями та громадянами, а також контроль за використанням інформаційних систем.

5. На наш погляд, доцільно внести зміни до Закону України "Про Національний архівний фонд та архівні установи" та інші нормативно-правові акти, що регламентують порядок застосування інформаційних технологій для ведення, використання й архівного зберігання різних реєстрів і кадастрів, класифікаторів і номенклатури. Також необхідно покращити законодавче регулювання питань ліцензування та сертифікації продукції та послуг у сфері застосування інформаційно-комунікаційних технологій з метою здешевлення та прискорення процедури.

6. Вважаємо за необхідне внести відповідні зміни до Закону України "Про звернення громадян" щодо можливості звернень в електронній формі.

Впровадження електронного врядування в Україні забезпечить якісно новий рівень управління державою та суспільством у цілому, зміцнить довіру до держави та її політики, удосконалив взаємодію між органами державної влади, бізнесом, громадянами та державними службовцями.

Ефект від реалізації запропонованих заходів видається можливим оцінити з урахуванням таких основних напрямів розвитку електронного врядування:

- формування сукупності нормативно-правових документів з розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного врядування, створення концептуальних основ та правових умов для розробки Стратегії та Державної програми електронного врядування, зокрема, підготовки проекту Закону Украї-

ни про створення інформаційної системи «Електронне врядування»;

- стимулювання попиту на послуги електронного врядування шляхом повнішого задоволення потреб громадян у більш ефективному та швидкісному доступі до послуг державної влади, рівноправного входження громадян України у світове інформаційне середовище, прискорення розбудови в Україні громадянського суспільства та здійснення адміністративної реформи на засадах широкого запровадження ІКТ;
- стимулювання попиту на послуги електронного врядування бізнесових структур шляхом полегшення взаємодії «бізнес – влада» і прискорення розвитку національного сегмента електронної комерції, активізації участі у міжнародній електронній торгівлі;
- зменшення рівня цифрової нерівності між різними соціальними групами та регіонами в країні, між Україною та європейськими країнами;
- формування єдиного національного інформаційного простору та прискорення його інтеграції у світовий інформаційний простір, забезпечення виконання конституційних прав і свобод громадян і бізнесу на вільний доступ до відкритої державної інформації;
- економії ресурсів органів державної влади, організацій і громадян, зниження трудових витрат органів державної влади на організацію обміну інформацією;
- підвищення активності громадян та бізнесу у формуванні та реалізації політико-адміністративних рішень;
- підвищення конкурентоспроможності національної економіки та міжнародного іміджу України;
- зменшення адміністративного навантаження на організації та громадян, пов'язаного з поданням в органи державної влади необхідної інформації, зниження кількості звернень громадян в органи державної влади для надання послуг і скорочення часу очікування за рахунок підвищення оперативності взаємодії органів державної влади на основі ІКТ, виходячи із принципів «одного вікна»;
- гарантування рівня інформаційної відкритості та прозорості діяльності органів державної влади шляхом підвищення рівня довіри та взаємодії, скорочення витрат часу на реалізацію людиною і громадянином своїх конституційних прав та обов'язків за рахунок створення нових і модернізації діючих відомчих сайтів у мережі Інтернет, розвитком їхнього інформаційного наповнення та функціональних можливостей, а також

забезпечення тематичного доступу до розташовуваної на них інформації через спеціалізовану інформаційну систему "Урядовий портал";

- деперсоніфікації відносин людини і громадянина, представників бізнесу у відносинах з державними службовцями; створення єдиного "пункту контакту" громадян і організацій з державними структурами, зменшення корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; формування можливості отримання державних послуг протягом 24 годин сім днів на тиждень;
- підвищення ефективності внутрішньої організації діяльності публічної адміністрації, оперативності та якості прийнятих рішень, скорочення витрат на утримання державного апарату за рахунок створення відповідних відомчих інформаційно-аналітичних систем;
- налагодження тісної співпраці між бізнесом і державною владою за рахунок залучення із бізнесової сфери новітніх технологічних рішень;
- стимулювання розвитку інфраструктури електронного врядування шляхом підвищення попиту на новітні ІКТ з боку органів державної влади й органів місцевого самоврядування та, як наслідок, зростання вітчизняного виробництва за рахунок підвищення мотивації працівників органів державної влади до використання цих технологій у практичній діяльності;
- розвитку національної інформаційно-комунікаційної інфраструктури та забезпечення інформаційної єдності країни за рахунок розвитку єдиної телекомунікаційної інфраструктури для державних потреб.

IV. Висновки

Якісно побудована система електронного врядування має позитивно впливати на загальний хід та наслідки проведення подальших радикальних перетворень в українському суспільстві, насамперед, соціальної і економічної реформи, розбудови соціальної держави з впливовими інституціями громадянського суспільства, особливо з тих питань, де велике значення мають методи та форми взаємодії органів державного управління з населенням і бізнесом, громадськими організаціями. Подальше здійснення політики розбудови системи електронного врядування прямо залежить від політико-правового становища суспільства, фінансово-економічних можливостей держави. Зазначені фактори здатні внести суттєві корективи в процес електронного врядування,

у темпи проведення реформаторських заходів, особливо це стосується наявності фінансових і матеріально-технічних ресурсів.

Список використаної літератури

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
2. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2004 р. № 326. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
5. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади : Затверджено наказом Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25.11.2002 р. № 327/225 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 2. – С. 160. – Ст. 49 (код акта 23984/2003).
6. Електронне інформаційне суспільство України: погляд у сьогодення і майбутнє : монографія / [В.М. Фурашев, Д.В. Ланде, О.М. Григор'єв, О.В. Фурашев]. – К. : Інжинірінг, 2005. – 164 с.
7. Демкова М. Електронне врядування – запорука прозорості та ефективно-сті влади [Електронний ресурс]. І.А. Демкова. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>.
8. Запровадження комунікацій у суспільстві / [за заг. ред. Н.К. Дніпренко, В.В. Різуна]. – К. : Вістка, 2009. – 56 с.
9. Нестеренко О.В. Методологія використання сучасних інформаційних технологій в інформаційно-аналітичних системах органів державної влади : метод. рек. щодо практичного впровадження Закону України "Про доступ до публічної інформації" / [М.В. Лаціба, О.С. Хмара, В.В. Андрусів [та ін.] ; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К. : [Агентство "Україна"], 2011. – 144 с.

Стаття надійшла до редакції 21.03.2013

Шурупова К.В. Организационно-правовые основы функционирования сайта органа власти в сети Интернет

В статье рассмотрена актуальность проблем, связанных с организационно-правовыми основами функционирования сайта органа власти в сети Интернет в Украине, исследованы принципы деятельности сайта государственного органа власти. Автор акцентирует внимание на необходимости развития системы электронного управления в Украине, приводит аргументы необходимости такой структуры. В исследовании уделяется внимание развитию системы пунктов доступа граждан к Интернету, в том числе возможность электронного доступа к информационным ресурсам органов государственной власти. Особенное внимание уделено разработке перспективных направлений развития электронного управления в Украине.

Ключевые слова: сайт государственного органа власти, электронное управление, пункты доступа граждан, Интернет, доступ к информации, информация.

Shurupova K. The legal frameworks of functioning of web-site of government body in a network the Internet

In research an author examines actuality of the problems related to legal bases of the functioning of the web-site of the government body. The network of the Internet in Ukraine investigates principles of the activity of the web-site of the public organ of power. An author accents attention on the necessity of the development of the system of the electronic management for Ukraine, as well as, brings arguments of necessity of such very structure. In the research attention emphatically paid to the development of the system of the points of citizens' access to the Internet, including, possibility of the electronic access to the informative resources of the public authorities. The special attention is additionally spared to the development of the perspective directions of the development of the electronic management in Ukraine.

With the aim to implement the requirements of the legislation in the field of informatization, and also improve the mechanisms of the formation and execution of the program by the government the row of the normatively-legal acts were sent. As the result, the increase of efficiency of informative co-operation of public authorities was worked out. It testifies to the objective necessity of the reformation of control system on the basis of the use of information technologies and electronic management.

For today a concept "electronic management" already is not fully new and completely unknown, as it was a few years ago. However, in our state it still remains at the level of "concept". Nevertheless, withought the proper practical application the Electronic management is able to change nature of power; it is necessity to make it more transparent and easy to comprehend by public. An electronic management is built from two intertwined approaches. Firstly, it is the business model adapted to the modern necessities and accepted from the side of enterprise sector. Secondly, the essence of that consists in the receipt of competitive edges due to realization of such measures, as a continuous process of improvement, concentration of the attention on basic plenary powers of public administrations and reorganization of them internal administrative processes. Thirdly, it is the use of wide spectrum of IKT.

This electronic management is also adaptation of the state administration regarding to the terms of informative society essence. The last consists of adjusting of public co-operation and local self-government authorities interact with citizens and business by means of modern IKT.

Taking into account that it is higher expounded, that in the industry of the state administration of the many countries of the world there was a requirement in the administration of electronic management.

As the pre-condition for the effective development and the introduction of the electronic management is ability of employees to work independently and together with the others. For the reason of the analyzing a public policy and complexes of situations, which expects the amity and for that it is necessary to accept concrete decisions, develop the various approaches of decisions, contemplate their advantages and defects, accept and ground the proper administrative decisions.

Key words: web-site of public organ of power, electronic management, points of citizens' access , Internet, access to information, information.